

POKLICNA ORIENTACIJA

Šolsko leto 2019/2020

Časovni potek dejavnosti

- Program Kam in kako young – od oktobra
- 7. tržnica poklicev: OŠ Dobrova – 19. 11. 2019 (17h – 19h)
- Dan odprtih vrat slovenskega gospodarstva - november
- Vprašalnik o poklicni poti – november/december
- Individualni razgovori – od oktobra
- Dnevi odprtih vrat na srednjih šolah – nekatere šole organizirajo (učenci dobijo v šoli obvestilo)

- **Razpis** za vpis v SŠ – konec januarja
- **Informativa** (Gospodarsko razstavišče) – 24., 25. januar
- **Roditeljski sestanek**: februar – pred informativnimi dnevi
- **Informativni dnevi**: 14., 15. februar
- **Prijave** k opravljanju **preizkusov** posebne **nadarjenosti** – do 5. marca
- **Opravljanje preizkusov** nadarjenosti – marec
- **Pošiljanje prijav za vpis** na srednje šole – do 5. aprila

OPOMBA: rdeče so obarvani približni datumi, ker točnih še ni

Nacionalno preverjanje znanja

- Maj: SLJ, MAT, ZGO
- Informacije za učence in starše o NPZ:
  - http://www.ric.si/preverjanje_znanja/splosne_informacije/
  - objavljeni so tudi vsi preizkusi znanja z rešitvami iz vseh preteklih let
- Dosežki na NPZ priloga zaključnega spričevala 9. razreda

DEJAVNIKI POKLICNEGA IZBORA

NAPAKE

PRI POKLICNI ODLOČITVI

- Nepoznavanje poklicev
- Enostransko poznavanje poklicev
- Neznana poklicna pot
- Precenjevanje sposobnosti
- Podcenjevanje sposobnosti
- Preveliko upoštevanje želja drugih: starši, prijatelji, znanci
- Izbira najbližje šole
- Trenutno modni, ugledni, dobro plačani poklici
- Ženski-moški poklic

Poklici prihodnosti

- strokovnjaki vseh vrst **informacijske tehnologije**
- finančni, davčni in zavarovalniški **svetovalci in zastopniki**
- vsi poklici v **zdravstvu**, še posebej povezani s storitvami za starejše (nega na domu...)
- poklici s področja **biomedicine**
- poklici s področja **kemije** in razvoja novih **materialov**
- poklici s področja **transporta** in **logistike**
- **zelena** delovna mesta (varčna raba energije in zemeljskih virov)
- **lesarstvo**
- **gostinstvo in turizem**

Kompetence prihodnosti

- sposobnost za **razumevanje globljega pomena** in **povezovanje** tega, kar je bilo izraženo, prebrano...
- **socialna inteligenca**
- **inovativnost**
- **medkulturne kompetence**
- sposobnost razumevanja, **osmišljanja** in obdelave velike količine **podatkov**
- **pismenost za nove medije**

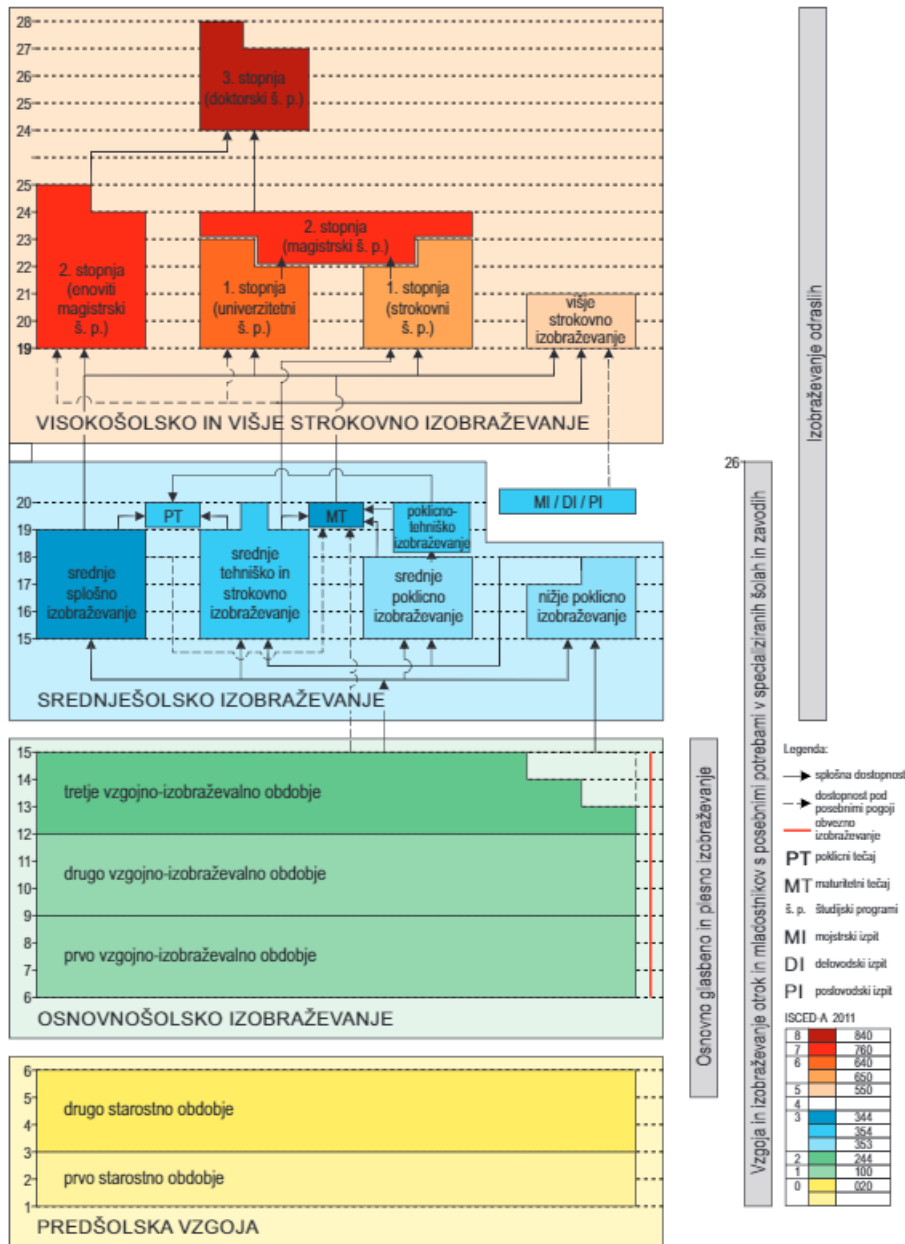
Vseživljenjska karierna orientacija

- proces sprejemanja odločitev

Usposabljanje za vodenje kariere je proces vseživljenjskega učenja, ki vključuje:

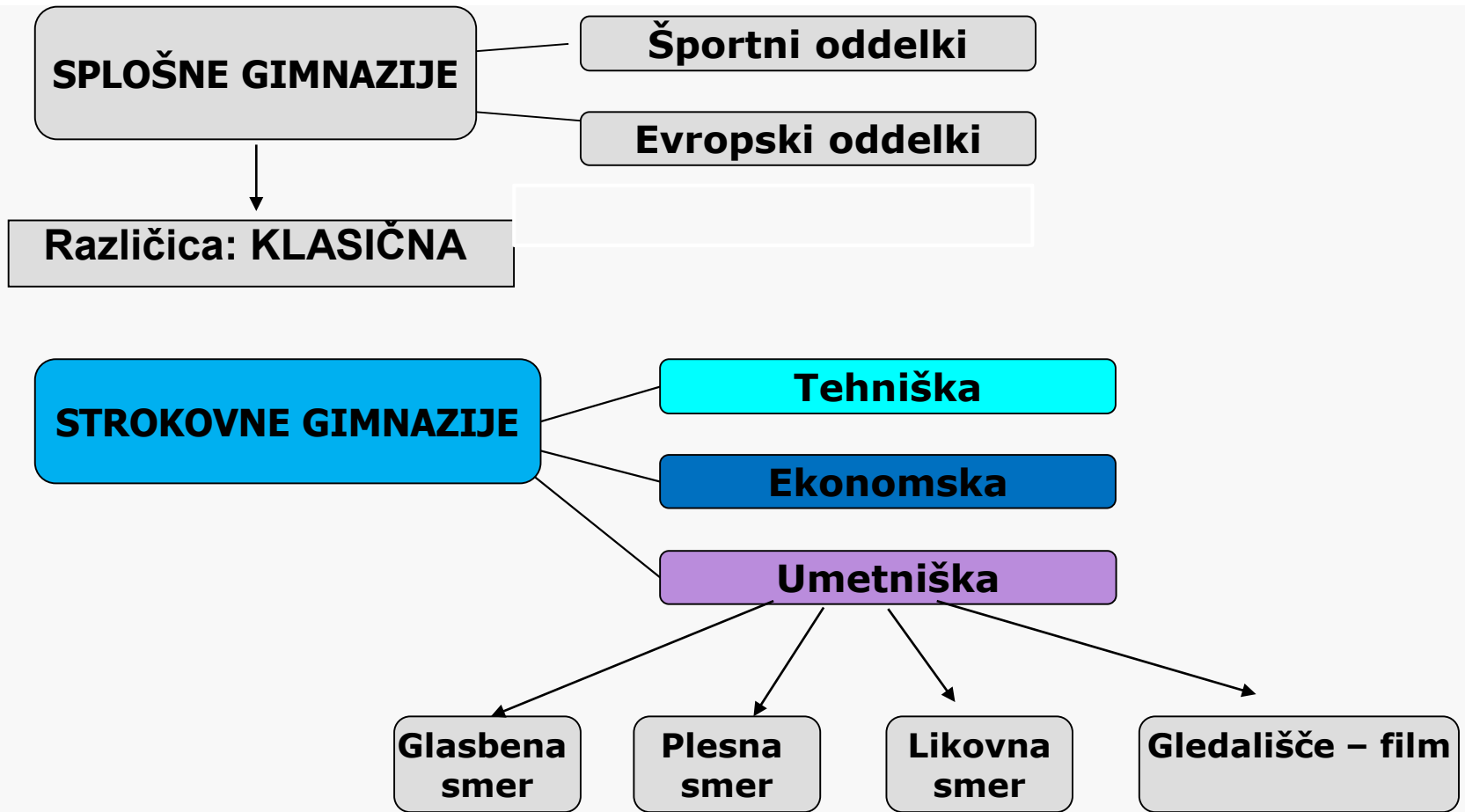
- ***zavedanje sebe*** (Kdo sem?)
- *prepoznavanje in zavedanje **priložnosti iz okolja*** (Kje se nahajam?)
- *učenje **veščin odločanja*** (Kaj bom naredil?)
- *učenje **prehajanja** med stopnjami izobraževanja in na trg dela*
- *zavedanje svoje **aktivne vloge** v svetu učenja in dela (Kako bom kos novi situaciji?)*

SISTEM VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA V REPUBLIKI SLOVENIJI

Od šolskega/studijskega leta 2017/2018

GIMNAZIJSKI PROGRAMI

Srednješolski programi: **GIMNAZIJE**

- **Stopnja** izobrazbe: V.
- **Trajanje** izobraževanja: 4 leta
- **Vrsta** izobrazbe: splošna, ni naziva

- **Zaključek** šolanja: **MATURA**
  - Državna maturitetna komisija
  - Skupni del: **SLO, MAT, ANG**
  - Izbirni del: **2 predmeta** po izbiri iz ponudbe šole
    - Seznam maturitetnih predmetov objavljen v Razpisu
    - Splošne gimnazije (tudi klasična): majhne razlike - italijanščina, španščina, ruščina, latinščina
    - Strokovne gimnazije: dodani strokovni predmeti, odvzeti družboslovni/naravoslovni
    - Športni oddelki: usklajevanje športnih in šolskih obveznosti, več ŠPO

- **NADALJEVANJE**: univerzitetni študij...poklicni tečaj

POKLICNI TEČAJ

- Pridobitev poklica po gimnaziji namesto študija ali po neopravljeni splošni maturi:
  - Ekonomski tehnik
  - Gastronomsko turistični tehnik
  - Pomočnik vzgojitelja predšolskih otrok

Srednješolski programi: **SREDNJE STROKOVNO IN TEHNIŠKO IZOBRAŽEVANJE**

- **Stopnja** izobrazbe: V.
- **Trajanje** izobraževanja: 4 leta
- **Vrsta** izobrazbe: poklic (...tehnik)

- **Zaključek** šolanja: **POKLICNA MATURA**
  - Obvezni del: **SLO** in **strokovni predmet**
  - Izbirni del – **MAT** ali **ANG**; **raziskovalna/seminarska** naloga z zagovorom ali **izdelek/storitev** z zagovorom

- **Možno NADALJEVANJE**: višješolski, visokošolski strokovni študij, maturitetni tečaj
  - z izpitom iz še enega – maturitetnega predmeta vpis v programe univerzitetnega študija

- Maturitetni tečaji objavljeni v Razpisu (Gimnazija Moste)

Srednješolski programi: **SREDNJE POKLICNO IZOBRAŽEVANJE**

- **Stopnja** izobrazbe: IV.
- **Trajanje** izobraževanja: 3 leta
- **Vrsta** izobrazbe: poklic

- **Zaključek** šolanja: **ZAKLJUČNI IZPIT**
  - SLO ustno in pisno
  - strokovni predmet ustno
  - izdelek/storitev z zagovorom

- **Možno NADALJEVANJE:** poklicno-tehniško izobraževanje („3+2“), mojstrski izpit

Srednješolski programi: Vajeniška oblika poklicnega izobraževanja

- nekateri poklicni programi se izvajajo v šolski ali v vajeniški obliki
  - ***obe obliki sta enakovredni, pridobljena stopnja izobrazbe je enaka in prav tako možnosti za nadaljevanje šolanja***
- **polovica programa se** izvede kot praktično usposabljanje z delom **pri delodajalcu** (*okvirno 56 tednov v treh letih; pri šolski obliki 24 tednov*)
- prednosti vajeniške oblike:
  - **zgodnejši stik z delodajalcem**, več praktičnih izkušenj, možnost za zaposlitev
  - kandidati z vajeniško pogodbo, sklenjeno najkasneje do ____ **junija**, so v primeru omejitev vpisa **izvzeti iz izbirnega postopka**

VAJENIŠKA IZVEDBA NEKATERIH PROGRAMOV

Mreža šol in izobraževalnih programov z izvedbo tudi v vajeniški obliki se širi z novimi izobraževalnimi programi:

OBSTOJEČI PROGRAMI:

- **MIZAR:** ŠC Novo mesto, ŠC Slovenj Gradec, ŠC Nova Gorica in ŠC Škofja Loka
- **OBLIKOVALEC KOVIN – ORODJAR:** ŠC Škofja Loka, Srednja poklicna in strokovna šola Bežigrad, ŠC Novo mesto, ŠC Nova Gorica in Tehniški šolski center Maribor
- **GASTRONOMSKE IN HOTELSKE STORITVE:** Srednja šola Izola in Srednja šola za gostinstvo in turizem Radenci,
- **KAMNOSEK:** Srednja gradbena, geodetska in okoljevarstvena šola Ljubljana
- **STEKLAR:** ŠC Rogaška Slatina
- **PAPIRNIČAR:** Srednja poklicna in strokovna šola Bežigrad

VAJENIŠKA IZVEDBA NEKATERIH PROGRAMOV

- **SLIKOPLESKAR – ČRKOSLIKAR:** ŠC Kranj in Srednja gradbena šola in gimnazija Maribor
- **STROJNI MEHANIK:** ŠC Novo mesto, ŠC Škofja Loka, ŠC Velenje in ŠC Krško – Sevnica

NOVI PROGRAMI

- **ZIDAR:** ŠC Kranj, ŠC Novo mesto, Srednja gradbena, geodetska in okoljevarstvena šola Ljubljana
- **ELEKTRIKAR:** ŠC Kranj, ŠC Velenje
- **MEHATRONIK OPERATER:** ŠC Novo mesto, Srednja tehniška šola Koper, Srednja poklicna in strokovna šola Bežigrad
- **KLEPAR – KROVEC:** ŠC Ptuj

Srednješolski programi: POKLICNO IN TEHNIŠKO IZOBRAŽEVANJE

- **Predmetnik:**
  - Splošno izobraževalni predmeti
  - Obvezni strokovni moduli (predmeti)
  - Izbirni strokovni moduli (predmeti)
    - Pridobitev nacionalnih poklicnih kvalifikacij
- **Trajanje:** 2 leti - po končanem poklicnem programu („3+2“)
- **Stopnja izobrazbe:** V. (zaključek: poklicna matura)
- **Posebni pogoji** za vpis: psihofizične sposobnosti, delovne izkušnje
  - npr. 3 leta – specifično določeno za posamezen program
- Izbira kandidatov v primeru **omejitve vpisa:**
  - splošni uspeh, MAT in SLJ v 1., 2., in 3. letniku poklicnega programa (max 45 točk)
  - uspeh pri zaključnem izpitu (SLJ, strokovni predmet, splošni uspeh; max 15 točk)

Omejitev vpisa na srednje šole

- V primeru, da je kandidatov za določen srednješolski program več kot prostih mest, se kandidate izbira in pri tem upošteva:
  - Seštevek **zaključnih ocen obveznih predmetov** (brez izbirnih predmetov in gospodinjstva). Max: 175 točk.
  - Med učenci na spodnji meji z enakim številom točk iz ocen se izbira glede na seštevek točk pri **nacionalnih preizkusih znanja iz SLJ in MAT** (soglasje staršev).
  - Med učenci z enakim številom točk po upoštevanju NPZ srednja šola izbira po **merilih, ki jih določi sama**.
- Pogoji za vpis v **nekaterih programih** je še uspešno opravljen **preizkus posebne nadarjenosti**.
- Vpis na **športne oddelke gimnazije**: se ne upošteva NPZ; točkam iz ocen se **prištejejo točke za športne dosežke** (status športnika A = 10 točk, status športnika B = 5 točk).

Najpogostejše omejitve vpisa

- BIC Ljubljana:
  - veterinarski tehnik (144, 140),
  - tehniška gimnazija (... , ... 135, 137),
  - naravovarstveni tehnik (120, 106)
- Elektrotehniško-računalniška strokovna šola in gimnazija Ljubljana (Vegova):
  - tehnik računalništva (...128, 123)
- Gimnazije:
  - Bežigrad (171, 168; š – 184, 183),
  - Ledina (158, 157),
  - Poljane (162, 159, k – 146, 153),
  - Šentvid (139, 149; š – 161, 158),
  - Šiška (145, 150; š – 165, 162),
  - Vič (za 2016/2017: 168, 164)

športni oddelki gimnazij: točkam iz šolskih ocen so **prištete točke za status športnika** (Slovenska športna zveza; A=10 točk, B=5 točk, C= 0 točk)

- Srednja frizerska šola (94, 79)
- Srednja medijska in grafična šola:
  - medijski tehnik (116, 114)
- SŠFKZ Ljubljana:
  - farmacevtski tehnik (145, 133),
  - kozmetični tehnik (136, 134),
  - tehnik laboratorijske biomedicine (141, 139),
  - zobotehnik (140, 137)
- SŠOF Ljubljana:
  - fotografski tehnik (... 128, 123),
  - tehnik oblikovanja (130, 109),
  - umetniška gimnazija – likovna smer (144, 137)
- Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana:
  - gimnazija (... 140, 139),
  - predšolska vzgoja (120, 114),
  - umetniška gimnazija – gledališče in film (145, 141)

- Srednja zdravstvena šola Ljubljana:
  - bolničar – negovalec (... 109, 114),
  - zdravstvena nega (... 126, 122)
- Šolski center Ljubljana - Srednja strojna in kemijska šola:
  - strojni tehnik (116, 110),
  - kemijski tehnik (131, 129)
- SŠTS Šiška:
  - električar (84, 72),
  - računalnikar (105, 102),
  - tehnik mehatronike (113, 111)

Informacije: spletna stran MIZŠ

http://www.mizks.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_srednje_in_visje_solstvo_ter_izo_brazevanje_odraslih/srednjesolsko_izobrazevanje/vpis_v_srednje_ole/

- Informacije, datumi in obrazci za **vpis v šolsko leto 2020/2021** (za generacijo devetošolcev 2018/2019) – še ni objavljeno
- Informacije o spodnjih mejah točk pri **omejitvah vpisa v preteklem šolskem letu**

Ključne novosti

(spremembe zakonodaje - ZGIM in ZPSI)

Status dijaka:

- čas trajanja izobraževalnega programa + **2 leti za ponavljanje ali prestopanje**
  - dijaki s posebnimi pravicami še 2 dodatni leti
  - Primer: Če dijak gimnazije ponavlja letnik in je tudi naslednje leto učno neuspešen, istega letnika ne more drugič ponavljati, pač pa se lahko prepíše na drugo šolo, v program, ki ni gimnazijski (torej drug 4-letni ali 3-letni). Pri ponavljanju in prepisu s 4-letnega programa, ki ni gimnazija, velja enako – ni mogoče drugo ponavljanje, temveč le prepis, ki pa ni nujno v 3-letni program (lahko v drug 4-letni ali pa 3.letni, upoštevajoč tudi vrsto strokovnih predmetov).
- **maturitetni tečaj:** se lahko vpiše, kdor pred tem še ni ponavljal ali prestopil v isti letnik drugega programa
- **poklicni tečaj:** šolanje mogoče 1 leto, brez ponavljanja/prepisa
- **poklicno tehniško izobraževanje (3+2):** čas trajanja programa + **1 leto za ponavljanje, ČE** dijak ni presegel trajanja statusa v predhodnem izobraževanju
- po zaključenem izobraževanju **ni možen ponovni vpis v isto vrsto programa** (npr. ponovno vpis v 1. letnik po končani srednji šoli)

Priporočljive spletne strani

- **mojaizbira.si:** <http://www.mojaizbira.si/>
- **Osebno svetovanje** v primeru večjih dilem pri prehodu na srednjo šolo, izbiri študija, strokovnega usposabljanja/izpopolnjevanja, iskanju zaposlitve:
  - **CIPS - Center za informiranje in poklicno svetovanje pri ZRSZ, Ljubljana, Smoletova 12**
cips-lj@ess.gov.si
Tel: (01) 24 24 280
- Spletna stran Zavoda RS za zaposlovanje:
  - <https://esvetovanje.ess.gov.si/>
  - <https://www.ess.gov.si/mladi>

Štipendije

- državne
- Zoisove
- kadrovske
- štipendije Ad futura za mednarodno mobilnost
- štipendije za Slovence v zamejstvu in po svetu
- občinske in regionalne
- štipendije iz različnih zasebnih virov

- **hkrati** mogoče prejemanje dveh štipendij
  - **izključujeta** se
    - kadrovska in štipendija za deficitarne poklice ter
    - državna in Zoisova štipendija
- štipendija se dodeli samo do konca trenutnega izobraževanja (odločba o dodelitvi vsebuje vsa določila)
  - vsako leto oddajanje vlog za nadaljnje prejemanje
- **POMEMBNO: obvestiti štipenditorja** ob prepisu/spremembi
- **PROBLEM:** vračanje štipendij, če kandidat ne opravi izobraževanja oz. dogovorjenih pogojev (vračilo za letnik, ki ga ne zaključiš)

Štipendije za deficitarne poklice

- **102,40 EUR/mesec**
- **razpis** bo objavljen v januarju/februarju 2020
  - seznam deficitarnih poklicev
- **prijave** od **15. 6. 2020** do vključno **20. 9. 2020**
- **vloga** bo dostopna **v juniju 2020**

- prejemanje štipendije za deficitarne poklice **ne vpliva** na višino otroškega dodatka
- **ne vpliva** na višino plačila dohodnine
- dijak **lahko istočasno** prejema državno štipendijo in štipendijo za deficitarne poklice;
- v primeru, da dijak ponavlja isti letnik oz. ne izpolnjuje pogojev za napredovanje v višji letnik, lahko štipendijsko razmerje miruje, vendar ne več kot eno leto

- **merilo za izbiro** kandidatov v primeru prevelikega števila vlog:
  - učni uspeh (9. razred: obvezni predmeti, izbirni predmeti)

Seznam deficitarnih poklicev za 2019/2020

- kamnosek
- mehatronik operater
- izdelovalec kovinskih konstrukcij
- inštalater strojnih inštalacij
- oblikovalec kovin orodjar
- električar
- avtokaroserist
- pek
- slaščičar
- mesar
- tapetnik
- mizar
- zidar
- tesar
- klepar-krovec
- izvajalec suhomontažne gradnje
- slikopleskar-črkoslikar
- pečar– polagalec keramičnih oblog
- gozdar
- dimnikar
- steklar

Zoisove štipendije

- **Višina** (s 1. 7. 2019 povišanje):
  - za šolanje **v Sloveniji: 122,88 EUR za dijaka** in 143,36 EUR za študenta
  - za šolanje **v tujini: 245,76 EUR za dijaka** in 286,72 EUR za študenta
- **Dodatki:**
  - za **bivanje: 81,92 EUR;**
  - za štipendiste **s posebnimi potrebami: 51,20 EUR**
- **Rok prijave:** začetek septembra, natančno določen s pozivom (se objavi junija vsako leto)

- **Pogoj za pridobitev za dijake 1. letnika: izjemni dosežek** (8., 9. razred; pri državnih/mednarodnih tekmovanjih, ki potekajo na 3 leta, tudi 7. razred – npr. TEMSIG)
  - Drugi pogoj: **povprečna ocena v 9. razredu** (vsi predmeti) **4,70 ali več**
- **Izjemni dosežki:** priznanja na državnem ali mednarodnem nivoju
  - **najvišja mesta iz znanja ali raziskovanja na državnih tekmovanjih, sofinanciranih iz javnih sredstev**
  - **prejeta zlata in srebrna priznanja iz znanja ali raziskovanja na državnih tekmovanjih, sofinanciranih iz javnih sredstev...**

- **Prva pridobitev Zoisove štipendije:**

- vloge se razvrstijo glede na število točk od izjemnih dosežkov
- **odobrene** so vloge **z največ točkami** - do porabe razpoložljivih sredstev
- število točk, potrebnih za dodelitev štipendije, je tako **vsako leto odvisno od točk vseh prijavljenih kandidatov**
- **v šolskem letu 2018/2019** so bile štipendijo dodeljene vlagateljem - dijakom 1. letnika, ki
  - so dosegli najmanj 4,5 točke z izjemnimi dosežki in imeli povprečno oceno v 9. razredu OŠ najmanj 4,70 oz.
  - so dosegli 4 točke z izjemnimi dosežki in imeli hkrati povprečno oceno v 9. razredu OŠ najmanj 4,94

- **Nadaljnje prejetje na srednji šoli - pogoji:**

- vpis v naslednji letnik in
- povprečna ocena vsaj 4.10 **ALI**
  - izjemni dosežek (dosežen v času šolanja na srednji šoli; vsak se lahko uveljavlja le 1-krat)

iz PRAVILNIKa

o dodeljevanju Zoisovih štipendij

- Kot najvišja mesta **na državnem** tekmovanju štejejo 1. do vključno 3. mesto, ki se točkujajo z **10 točkami**.
- Kot priznanja **na državnem** tekmovanju štejeta zlato priznanje (ali prva nagrada), ki se točkuje s **5 točkami**, in srebrno priznanje (ali druga nagrada), ki se točkuje z **2 točkama**.
- Kot najvišja mesta **na mednarodnem** tekmovanju štejejo 1. do vključno 3. mesto, ki se točkujajo z **20 točkami**.
- Kot priznanje **na mednarodnem** tekmovanju šteje priznanje, primerljivo zlatemu ali srebrnemu priznanju iz petega odstavka prejšnjega člena, ki se točkuje z **10 točkami**.
- Udeležba **na mednarodnem** tekmovanju se točkuje s **5 točkami**, če se je vlagatelj uvrstil na mednarodno tekmovanje na podlagi prvega odstavka tega člena, v primeru tekmovanja iz drugega odstavka tega člena pa le, če je vlagatelja za uvrstitev na tekmovanje izbral referenčen odbor strokovnjakov ali znanstvenikov iz relevantne discipline, ki ga imenuje organizator tekmovanja.

Kadrovske štipendije

Razpisujejo jih **delodajalci**:

- v povprečju med višjimi štipendijami
- možnost praks in drugih oblik povezovanja teorije s prakso
- zaposlitev po zaključenem izobraževanju.

Sklad objavlja potrebe delodajalcev na svoji spletni strani

<http://www.sklad-kadri.si/si/izmenjevalnica/>

Sklad delodajalcem sofinancira kadrovske štipendije.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

JAVNI SKLAD
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA RAZVOJ KADROV
IN ŠTIPENDIJE

Štipendije - informacije

- Javni sklad za razvoj kadrov in štipendije

<http://www.sklad-kadri.si/si/stipendije/>

- Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/trg_dela_in_zaposlovanje/stipendije/

(VSE povezave tudi preko spletne strani OŠ Horjul)